ДАЬКЪАЛА ХИЛБА СИЙЛАХЬ-БОККХА ОКТЯБРЬ!

Массе а меккий пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера деиз ● ШИНАРА, 7 ноябрь, 1978 шу. ● № 133 (5953). ● Мах 2 кепиг.

Даькъала хийла Советски Союза ленински Коммунистически парти — Октябрьски революци коталлонца чаккъяккха дегаш ураоттадаьри вІаштІехьдаьккхари, советски общества кулгалдуи лостам телеи низ!

Яхийла партеи халкъеи сийлахь-йоккха йохарг-йоаца цхьоагІо!

КПСС ЦК ТІаьхьамашцара.

ОКТЯБРА БАЙРАККХА КІАЛ

СИЙЛАХЬ-БОККХАЧА Октября цІей — эгара дезагІа, этара лоарХІамагІа да пРоеВ вахар хьалдаьча советски халкъ хинна ца Іеш дерригача прогрессивни адамашта а. ХІара шу ме доаг гаьнадоал вай керда зама йолайаьр дерригача дуненна дІахоийташ «Аврора» тІара йоккхий тоаш хьанача денна. Баьхьа, из цІей массаза хул революци дагайоийташ, наьха дегаш ГІоздоцкий, ваРагІдьначох доккхал дайташ, сийрда кховне — коммунизм баьхьа долаш хьанар кхо да деш творчески къаьхьга безам оттийташ.

Октября хІара шу ший тайнара белгалонаш йолаш да. Иштта да хуг 61-гІа шу а. Кхы а чІоагІагІа къаьхьганан политически хьинар айденна болаш, КПСС XXV съезда историческа решенем, иттлагІча пятилетка задаеш кхоачашъеш, кхы а чІоагІагІа Коммунистически партена гонахьа, хун Центральни Комитета гонахьа ахоагебенна болаш ваьхьабьхьаб советски нах дезача цІейна.

Берригача советски наха а саьна шоашта ваРагІдьначох доккхал деи рапорташ телаш ба тІхан Нохч-ГІалгІайчен промышленни предприятей болхлой, юрта боьхаме къаьхьгаш барат.

СССР кердача Конституце шу дизаран Сийлахь-боккхача Октября 61 шу дизаран баха ма-боаттІара ваьхьбахара шерра социалистически яхь а йоаРжаьлг къаьхьгаш хиннача республика промышленни предприятей болхлоша, инженерно-технически болхлоша уях шера итт бетта продукци маьхьна яхьхеран изделей духкарІдоІа тІайнан хьдарен ялан хьанах хьалха кхоачашъьлаЙ. Планах совгІа даьхьхад итташ заьраш тоашан мехкдаьлта, миллионаш кубически метраш газ, арнхийай дукьхьа мехкдаьлте-химически продукташ, керх хьекха хьу, трикотаж, кожа гІирс, кхачах промышленнеста продукташ, хьалй машинаш, оборудованн, электроэнергиз.

Республика промышленносто ТІехкхоачашъьлй къаьхьганна оьсарне лехьаьра итт бетта задаеш.

Яьхь хьалхатаьрашта юкъе я «Грозненфть», «СевКавнефтепереработка», «Оргтехника» яхача производственни объединеней, «Красный молот», «Пищемаш», «Электроинструмент» яхача заводий, ГІинлой индустре Аргунски комбината, кхыча предприятей коллективаш.

Дукха за йоаьдаш КПСС Нохч-ГІалгІай обкома бюроси республика Министрий Советой могадьлг пятилетка кхы шера программа хинах хьалха кхоачашъе, пятилетка дагьаьгІча шера толаме болх бергболаш чІоагІа лард йолла лаьрхІа «Грозненфть» объединенеен ГІ. Ахриева цІерагІга «Электроинструмент» яхача заводей коллективаша дІадолдаьр ГІуьлах. Из инициатива республика масзе а моттигашка хьаллаьдай. Шоай заденнеча кхы цІаьхха а хьоаш, къаьхьганна оьсарне лаьхьара йолла керда торонаш лохаш, КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лаьхьхьарчи Совета Президиума Председателе новкъостА Л. И. Брежнева Баку торжественш йолаш Кьилбаседа Кавказа автономни республикай кулгалъоцца Грозне кхаьмах доцца могадаьрашка а еннича рекомендацешца а хьежинна керда декхараш белгалдаьдй промышленни предприятей, транспорта, ГІинлоийй коллективашна.

Керттерлдер да хьалхашка оттадаь декхараш кхоачашдаре эьа йолча торонех лайда щар, социалистически яхь шерагІа йоаржа а ей хІара болхлоно, инженерно-технически болхлоно, ГІуьлахкерча саго ца ГІуьлавка доагІлаш дола даьхьа юкъеьхоргдолаш болх вІаштІехьбаьккхар.

Доккхийча толамашца дезача цІейна кинчьаьлхьлаб республика юрта боаьхаме къаьхьганхой. Дукхача боаьхаменна, бригадаша, фермаша, хьаьна хьалха кхоачашъьлй лаьхтаьрчиг, Йолеш хьийбайн продукташ яхара а уж наччаьхьлхенга йоаьхара а планаш, кхоачашдаьдй, тІаийда декхараш. Къаьстта лаьхха хьокхамаш долаш къаьхьийтад ца дьаьхьг ГІоздоевскеи, Ногайскеи, Надтеречни районий яхаш леладараша. Хьийбай продукташ дуьхкгІа яьхарех а наччаьхьлхенга екхарех а я Грозненски, Шелковской, Уруе-Мартановски, Ачхой-Мартановски, Надтеречни, Веденски районаш.

Уж толамаш даьн вІаштІехьдаьнад партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша кхаьмара белгаш лоацца хьаьна чакхдахара, хьийбай продуктивность лаьхьара йолаш йолча торонех лайда эца къаьхьганхой оардаГІбахар баьхьн долаш, моральни материальни стимулаш юкъе а кхуьлаш шерра социалистически яхь йоаРжаьлг баьхьн долаш, промышленни предприятей, организацей, учрежденей болхлоша царна хьинарг новкъостал дар баьхьн долаш.

Къаьхьганна хьинар айдеш, хьаьхьаькна лаьтта декхараш белхкхоаьнне хьинар кхеннаеш, шоашкара дина ГІуьлахкан гойташ болх беш хьинаеш ГІоьлаш механизаторашца, звеньевойш, хьийбаш леладераш.

Вай коммунистически идеей цхьанна хІаьно кхатохаргбовна ниш сеннех лаьтта хьаьна, из лаьтт вайна ваРагІдьначох ГІуьлакхан ГІалаьмаге доккхий хьинарах, вай халкъий доттагІаш моаьхаш санна чІоагІа хьинарех. Эьарах, эьарах маьсалан доаьлде йиш я Нохч-ГІалгІайчен къаьхьганхой турпалаш, цар ваГІоттаЙчеш деанае ГІуьлакхан хьаьхьоаьхан, Сийлахь-боккхача Октября идеинна уж мутІехьа хьинар, шоашца сийрдача прагаза, дешарга, ваРгІатоашца бодача ваьхьа тІа баьхьа Коммунистически партІ, вай социалистически Даьне боаьрах боаьдаш дукха еаьш уж хьинар хьагойташ. Царех хІаране дегчу латт тахан КПСС ЦК ТІехьахамашцара деташ:

— ДАЬКЪАЛА ХИЙЛА ВАЙ СИЙЛАХЬ-БОККХА ДАЬХЕ — СОВЕТСКИ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ РЕСПУБЛИКАН СОЮЗ!

— ДАЬКЪАЛА ХИЙЛА ВАЙ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ДАЬХЕН ДЕРРИГАЧА ХАЛКЪИНИ НАРОДНОСТИНИ ВЕЖАРАШХА ДОЛА ДОТТАГІАЛИ ЛОРЗАГІА ЯРГІНОАЦА ЦХЬОАГІОН!

Художника А. Лемещенко «Сийле хийла Сийлахь-боккхача ОктябрьгІа» яха планат. «Планат» яха издательство. ТАСС фотохроника.

Хьамзат ОСМИЕВ

ОКТЯБРЕ ХИННА РЕВОЛЮЦИ ЯР...

Ше лоатта хьанача
Хьалхара дийнаьр денз
Кхы Зама лелаьер,
Адамий делаийкаьр
Доккха цІеп оттадеи.
Гуьренах бІаьсти хьр
Октябре хинна Революци яр.

Вай бахьна Ленина
Хьалхара бусса а
КотІаьлар хІаьйкадаьр.
Лаьттара гІа-буш мо,
Дукха беркат доаллан
ДІахо ший болар доьр
Октябре хинна Революци яр.

Эьарах шерашкаьх
Толаш дІадоаболла
Ийса ниех болаьйаьр,
Хьаьмала кхаьлегІан
Шоай балхах бахарий
Низ, денал дебадаьр
Октябре хинна Революци яр.

Дукъ-Іазал лаймарий
Йийхкина маьжеиех
Вуржоллаш лелаьер,
Іаьржа, кІай да хержаш,
Адамашта юкъе
Тоаш-шишер кхІйкабаьр
Октябре хинна Революци яр.

КРЕМЛЕ ХИННА ТОРЖЕСТВЕННИ ЗАСЕДАНИ

Кховаьнкъеи цаГІшера Сийлахь-боккхача Октября байракха кІал бІубенна ГІа боаьхаш хьаьбоаГІа Советий Мохк. Советски халкъ ца сийлахьчу шера накъаденад коммунизмага бодача поанца нерда котолонаш йоахаш.

1978 шера заданеши бІаччча пятилетнен толаме кхоачашъьра яхьх а баьхча гІородеи юртеи къаьхьганхошца балха диналли лаьхьелгІа Іалашдаьд. Коммунистийн берригача советски наьхен дегаш айду КПСС XXV съезда, парте ЦК Пленумий решенеша, новкъостА Л. И. Брежнева балхаша.

Дерригача дуйен тІа чІоагІа. айденад Коммунистически партен Советски правительствеан ленински арахьарча политика сий. Машарах дуйен хьалъашта юкъе цхьана ГІуьлаьхлаш леладераи тІехьа, халкъаш пергІатеи шоай ІоІамен хилара тІехьа дІаьхо кхьоеза Октябрьскийн балха дІаьхьа. Оьнна ГІоттаьрна Йола вай программа. Іеррагіа кхоачашъеш латт. Октября даьхенна — машарен прогрессан байраьх леллечоа — бІаьрахьеьшаг я вайца цхьана из сийлен да белгалдоаноьхан йола ерриг прогрессивни адамле.

4 ноябре Москве, съездий Кремлевски Дворце, гулбелар парте ветеранаш, производстве хьалхалатаршн новатораш, Іилмаи культуран деятелаш, министерствайн ведомствайн кулгалхой, Советски Эскарен ПІема-Фоурда Флотен бІухой, Подмосковьерча къаьхьганхой виналаш. Уьллаза хилар Сийлахь-боккхача Октябрьски социалистически революце 61 шу дизара хетаьлг къаьхьганхой депутатий Московски Советен КПСС городской комитетен торжественни заседани.

ЧІоагІа ТІоаРаш а тохаш, ура а ГІайтта ТІаийнан заседане даьхьа лоацаш хиннарашца ЧІоагІа ТІоаРаш а тохаш сийлен президиум хеРакр КПСС Центральни Комитета ГІенаРальни секретарь, СССР Лаьхьхьарча Совета Президиума Председателе новкъостА Л. И. Брежнев керте латта КПСС ЦК Политбюро.

Сийлахь-боккхача Октября 61 шу дизара хьакъехьа доклад йир парте обкома-бюро члена, республика Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома карара нара тела ЦІе байраьх.

Торжественни заседане даьхьа лоацаРаш «Октября сийлахь-боккхача идей творчески низ» яха доклад яь КПСС ЦК Политбюро член, СССР Министрий Совета Председатель А. Н. Косыгин.

(ТАСС).

(Новкъоста А. Н. Косыгина доклада кепатохаргьа газета тІайоаГІача номер тІа).

Грозне хинна торжественни заседани

Республикански драматически театра кердача эдане хилар Сийлахь-боккхача Октябрьски социалистически революце 61 шу дизара хетаьлг Грозненеи, советски, общественни организацеша, къаьхьганхой виналаш. Лаьтта Грозненски гарнизона бІухоашца цхьана яь торжественни заседани.

Заседане даьхьа лоацаш хиннарашца ЧІоагІа ТІоаРаш а тохаш сийлен президиум хеРакр КПСС Центральни Комитета ГІенаРальни секретарь, СССР Лаьхьхьарча Совета Президиума Председателе новкъостА Л. И. Брежнев керте латта КПСС ЦК Политбюро.

Заседане даьхьа лоацаш хиннарашца ЧІоагІа ТІоаРаш а тохаш сийлен президиум хеРакр КПСС Центральни Комитета ГІенаРальни секретарь, СССР Лаьхьхьарча Совета Президиума Председателе новкъостА Л. И. Брежнев Йола вай программа. Іеррагіа кхоачашъеш латт. Октября даьхьхенна — машарен прогрессан байраьх леллечоа — бІаьрахьеьшаг я вайца цхьана из сийлен да белгалдоаноьхан йола ерриг прогрессивни адамле.

4 ноябре Москве, съездий Кремлевски Дворце, гулбелар парте ветеранаш, производстве хьалхалатаршн новатораш, Іилмаи культуран деятелаш, министерствайн ведомствайн кулгалхой, Советски Эскарен ПІема-Фоурда Флотен бІухой, Подмосковьерча къаьхьганхой виналаш. Уьллаза хилар Сийлахь-боккхача Октябрьски социалистически революце 61 шу дизара хетаьлг къаьхьганхой депутатий Московски Советен КПСС городской комитетен торжественни заседани.

ЧІоагІа ТІоаРаш а тохаш, ура а ГІайтта ТІаийнан

ЯХЬ ДІАЙОЛАЯЬРАША ДУВЦ

ПЯТИЛЕТКА КХОАЧАШЪЯЬРАШ

Малагіча хьахьегаме толамашца дезду Іа а шуг коллективно а Октябра деза цІей?

Ж. Оздоев, Назрановски АТП водителий бригадир:

— Доккхий социалистически декхарашца тІаІийаздар из кулгалдеча бригадо пятилетка кхоалагІча пера. СССР керда Конституци тІаІийца шу дузаца денга кхачалехьа пятилетка хьалхарча кхаьх шера план кхоачашъе доаг дендадар цо. Ший дешна да хилар бригада коллектив. Пассажираш дІа-ІоХа бигара кхаьх шера план 14 сентябре кхоачаш а ях, тІадоагІача шера чотах из кхаьхеташ йоІа ший бутт гаргта ха я. ДІаХо кхы а хьинар айдаь, шоаш доахаш доза толамаш тІа-іІа тоаеш шу кхаьхьаІар бригадерча водителаша. Цудухьа тха ВІашІІехьдалар пятилетка кхоалагІча шера план кхоачашъярах ухх шеца цхьоалагІча октябре рапорт дала. Цхьаьхьа а да — белгалдаккхаьнна дарддоацаш. Бригадерча водителех цІаккхха ТІехьаьусаш хургвоацаш Іуздаьх де доаг дендадар оаха. Из доаг а дизза кхоачашдадд. Иттгаза хьаьхьегама толамашца дегаш аІ-денна дезду оаха Сийлахь-боккхаЧа Октября 61 шу дизара цІей.

Бригадерча ахьь баьнна Іарашца юкъе шоай новкъоташта хьоахьам а телаш кхаьхьаш хилдарца белгалбаьнна ба тевсей водителаш Оздоев Билал, Чапанов Амир, Албогачиев Мустафа, Мошоев Ноьлах5, Барзоев Махьмуд, кхы дукхахбаІар а.

— Аз айса а дина кхаьхьегаш а совсІег кийчдаьх таханарча дезача денна. ИттлагІча пятилетка задани шин шерен кхаьх бетин кхоачаш а ях 23 октябре тІайоаГІача пятилетка тІаьхьарча шера задани кхоачашъярах рапорт делар аз.

* * *

Д. Прохоров, СПЕЦ СМУ-10 шоллагІча участка монтажникий бригадир:

— Комсомольско-заигрхой бригада я аз кулгалдеш яр. Коммунистически кхаьхьегама сийлен цІи лоаеста тха бригадерча, монтажникаша социалистически декхараш тІаийнадар СССР керда Конституци тІаІийца шу дузаца денга кхачалехьа пхе шера план кхоачашъе. Ленинский комсомола 60 шу дузаца денга пятилетка кхоалагІча шера задани кхоачашъе. Ше денна дош тха бригадо тІулаькхаца чІорІадир. Уьх шера вохІлагІча октябрга кхачалехьа оаха рапорт делар пхе шера задани кхоачашъярах. Уьх шера план а кхоачашйир Ленинскин комсомола юбилейц. Октября 61 шу дузаца цІейга кхачалехьа. Хьанлзехьа пхе шера планал совгІа кхоачашдадд дукха ГІишлоп балхаш.

Газет дешарашта хетадала тарлу мишта ВІашІІехьдоал бригада. Иштта дина кхаьхьегама толамаш даха. Цун баьхьанаш дукха да. Кертерлар да бригада монтажникаша хьинар кхо ца деш кхаьхьегар, дар болх боагІача боармагІа ВІашІІехьбаьхкхар. Балка хаьнах, ГІишлоп ьеча техникех бизза пайда нийг оаха. ДукхагІйоча хана шин сменнаІа, цхьаДолча деношка кхаь сменнаІа болх бу бригадерча зеноша. Бригадерча болхоаш цхьаькха а ваг тІехьаьусаш, ПаччахьалхЕн планн тІе-нийца декхарашца кхоачашца пийна тІаІатта бехнтокхам да боьзаш. Аккордно-премиальн системагІа болх деш ей бригада. ГІишлоп еенна наряд тІехноачашъярга хьежка луш йоІа premia дукхагІа хуургалдар кхетадо кхоачадерча монтажникаша. Цудухьа тхоай низ кхоачар ду оаха доаг хаьн шера хьоахьам а тІа-іІа дикагІа хилийтара. Цу даьхьа тха на а йоІа.

Тьхьь пхиь шу дІадаз аз ГІишлоп ьеча кхаьхьега. Дукхкача шерашка хиннаь доарІтаме ГІишлоп кхаьхьеча. Иштта со ГІишлоп хьалъш хиннаь Ташмите, Дагестане мохи аьгача хана вспарадно доаГІа новкъостаІца, вай республике дукхкаьа ВІашІІара дан цІенош хьалдеча. Дукхкаьа шерашка доарІтаме ГІишлоп хьалъеча аз Іоаьльча опыто а новкъостаІ ду сона бригада болх ТІа-іІа тоаБе.

ТХОАЙ ДЕША ДАЙ ДА ТХО

Дина традиц я совєтски наьха — дерригача хьалца юкъара хІара цІей доккхий ГІишлоп ьеча. СССР кхоачашъ ях. Из ГІишлоп ьеча ВІашІІехьдалар пятилетка кхоалагІча пера. СССР керда Конституци тІаІийца шера план кхоачашъе доаг дендадар цо. Ший дешна да хилар бригада коллектив. Пассажираш дІа-іоХа бигара кхаьх шера план 14 сентябре кхоачаш а ях, тІадоагІача шера чотах из кхаьхьеташ йоІа ший бутт гаргта ха я. ДІаХо кхы а хьинар айдаь, шоаш доахаш доза толамаш тІа-іІа тоаеш шу дузаца кхоачашдадд.

Объединене коллективаш производственни толамаш тхо ГІаьдІигад: кхаьх шера задани хаьнна хьалха кхоачашъяьЛ 10 предприятие, царна юкъе я Горячевски ГроЗненски УБР-ашц, Труби нструментальн база, Октябрьски, Ташкалински, Малгобенски, Грозненски технологически транспорта управленеш. Пятилетка кхаьх шера планаш ханал хьалха кхоачаш а ях, СССР керда Конституци тІаІийца шу дузаца ТІаьхьарчаьнА пятилетка заданиш ГІишлоп ьеча. Из ГІишлоп ьеча 34 бурув деттача бригадо, царна юкъе — 1976—1977 шерашца. Иттаза ТІаьхьарчаьнА пятилетка задани ВІаьнна ВІаьнна ВІаьнна

ПЯТИЛЕТКА КХОАЧАШЬЯБРАШ

УКХ ПЯТИЛЕТКЕ ХЬОНА ЬОЧАГІА ДА БЕРКАТЕГІА А ХЕТАШ ДОЛА ШУ МАЛАГІА ДА?

Н. СИЛКОВ, ГРОЗНЕНСКИ РЕМОНТНО-МЕХАНИЧЕСКИ ЗАВОДА ТОКАРЬ:

— Иттаг1ча пятилетке сона эгтара бо беркатеГІа а хеташ дола шу ду Малагіа да?

Хіана аьлча укх шера октябрь бетте дешдеза вай мехка СССР керда Конституци тІаийца пу дикара цІей, цул тІехьаГІа дукха тІаьхьаллелхьа тахан дезду ва. Октябра 61 шу дизара цІей. Вай мехка массаз долаш а ладинад, дІахь а хуттда моллагІолла цІей дикйа тІаьхьагена тоІлаиица дешдеш. Цу дикйа белгаллдаьхьаш дезаче деной сийна кхьаьгеГІа ваахте эгтаьча тХа паводерча дукхаГІа бОлхоШца ЬІеьхьа чаПъвай кхаь, дИ, лхе шера планашЬ. Пхе шера плян укх шера сентябрь бетта кхоачашЬ ярех ва заводера 28 болхло. Царех ба токиаш Андреев, Филичкина, Багаева, Ефимкина, Эгтара хьаьхарчарца аз а рапорт делар сай кІе шера плян кхоачашЬарах.

Буровой насосаштА эшаш йола поршешен, кланаиаш кийтьеча ушъ сина сайна хьаьхар кхьаьгеГІа хьаьнеза со дІадахьа дукхкача тІеранна а. Са хьаьхьагена ниИ. бІаьха хиИар гуш да дуХьхьа цхьаи дехе 25 шера ео болх бен хиларах, хІаьта из сий доаиаш хьаьар хьаьоьхх сона тиИнача соиГІаташа. Ленинскеи юбилейни медаль, «Социалистическеи яьхе котьаьнарчи яхи» сийлен Знак, «ЙйелаГІча пятилетка ударник» яха сийлен Знак еннай сона. Са цІи ДІаьхьаьлл предприяте сийлен книжка тІа, хьоаиаГІа шу да са портрет завода Сийлен улта тІа хьаьтеса доаЬла. Сай кхьаьгена ишта мах барах дер тІара барнаи ях аз хьамсарчу Дьаьхешна.

* * *

ЬЕНЦА БЕЛГАЛА ДА ПЯТИЛЕТКА КХОАЛАГІА ШУ ХЬОНА А ХЬА ДЕЗАЛА А?

Х. ЭЛЬБУКАЕВА, ГРОЗНЕНСКИ «ТРАЙСОЛАШ» ЗАВОДА МАЛЯР:

— Сона а тха дезаьла тІоаГІа дера тоаи бен белгаллаьнаиа пятилетке на кхоалаГІа шу. Укх шера май бетта дикен тІехІикен Советски Эскаре тІулаиг ,деИ чаиг а ваьнна цІаьера са воиитаГІа вола воІ Эльбуаев Висит, укх шера ИТТ ялаьс а аьа хьа кхьаьгена образованн иИцай моллагІча воІо Висхана. Дина дешаи ба воІ Малиеен воІ Хьаьаиа. Хьаьстаьаи е дешаш воаиаш цхьаьнхьа саг ваи тха дезаьле. Сона укхаза аьлаьча ашиилхьар воаиаш ръаьхьеаш ва са мар Эльбуаев Терболта. ХІаьта воІ Бирдиаи университ. Ирзаьнаш йолаш бокх бен я. Ер шу къаьстта тха дезаьла белгалда а дОаиХхаш тІа дезаьлга хоаи хулаш доаг гІулаьхкаш да лаьхе из дешдарш.

Сона сайна а тІоаГІа белгаш йолаш хиИар пятилетке кхоалаГІа шу. СССР керда Конституци тІаийца шу дуЬаьча дешта кхачаьлЬа дукхха хьаьха ехе шера заданн кхоачашЬарах рапорт деннад аз. КІеиаьлхьа цхьаьттаГІа пятилетка календаргаГІа басарш хьаька кийчьаьлЬ бІаьш йолаш трактерий ярхьаьнаш. Укх шера завода сийлен книжка тІа дІаЬулЬ ца еІн.

КІеиаьлхьа хьоаиаГІе бекам ба са сай кхьаьгена ниИ, аІса бен бола бокх. Кхойтта шу дизад аз бокха хотта ца хуьвадаш кхьаьГІа. Пу шерашка йоккха бокха оьмг а Іоаиь баИхь-ниИ хоаиаш дахарах «За трудовое отличие» яха медаль, «Социалистическеи яьхе котьаьнарчи яхи» сийлен Знак, кхиДола сийлен тиИнад еоа. Сменин нормагІа 26 пращена ТІесар хьаька дезаиа. ЦхьаьА сиена дІаьлхийташ аз-басар а хьаька 50—70 трактерин кращеи ца хиИьаьш. Хьоаиаш йолаш басар дикен тІехдикен мара да хиларах сай тамагІа а долаш продукци кийтьеш я ер.

Сай ошьт кхьчарех хьуладу аз. Из дог разе доаиаш дІа а душ, аз кийчьаьЬ тоаиаГІаш дукха ба. Парех цхьаьА-чаш сона яьа а лелеш, аьчуа ошьаиаГІа хьоаиаш цх доаиаш ба. Царех доаиал ду аз.

ЯХЬЕ ХЬАЛАТТАРАШ

ШИЙ заказах дель барзкъьа хозен тІаийкъна товшх хилча дог гІоз це доаиаш наГьлы сет. Вуьргтаиц. Цу дезаьхье шовой низ хьоачар ду Матиев Мяхьмад керде латтача Грознирча шоллеГІча ятелаГІ-ча барзкъьа доаиарарш, хІаьмаи тегараша. Цар цІеравш йоахачча кхьаьгеГІа барзшта. Ший бАлахх тІеадика кхоачаш хиларе вІашатІеьдовнийЬ цхьаьнах тайпа сахьат ца ниИсдолийташ барзкъа деккха, хІаьмаи сменагІа юкъера лаьрІаЬче шишша норма хоачачаьнна. Иттаг1ча пятилетка заданн шин шерен ех шерен хоачачаи а яь, тІейоаГІача пятилетка чотах из кхьаьгеаш йола тІеаГІа бутт ба. Цудухье дог ПоздьиИнь дезду цо октябра цІей.

Предприятерча болхлоштЬ юкъе хьаьхарчарца еннай цунна комаьндировкеиЬ хьаьгаГІа-ча ударник яха сийлен цІи. Иштта цунна еннай «Социалистически яьхе котьаьнарчи яхи» «ЙйелаГІча пятилетка ударник» яхи сийлен знакаш, ленински юбилейни медаль. ХІаьта тхайна сийлен грамоташ, яьхь барзкъьа чот ях варгаоеца дукха да.

КарагІадьнчаьчь хоачамбаь Іеш самаи яц Лиьжана. Цудуьла цо лаьрІад ер пятилетка чаьхьаллелхьа тІейоаГІача пятилетка заданн а хоачачаьЬ.

СУРТА ТІА: барзкъьан доаГІар Л. Бекова.

ПРОИЗВОДСТВЕ хьалхалаттарашца хуьл яхьчарна хьокхан телаш масанахьа а. Цар гІулаьхкаина хьенг хІараяр ше-шиИ моттиг. Царна ниИсвала ГІерт. Иштта да ухьаза а.

«Назрановский» совхозан къаьнаГІча механизаторех цаГІ ва Горчханов Хьаьсана Сиудин (сурта тІа). Ив болхам вІашатІебелаьча Дешен Пхьалектьонгий-Юртарча отделенее хьаьшиГІ-ча къаьхьегаш ГІаьхьа из. Хьаьвала къаьхьегаи техникага дика хьожаш хиларна а лоарХІаш совхоза кулгалхошен профсоюзн организацен дукххаза мах бола соиГІаташ. Сийлен грамоташ тийнна цунна.

Лаьтта оахача, хІаштта обработка еча, ялар ІІадувьча, доаиъар Іаландеча — массанахьа а ихоач Сиудина трактор. Цо балха «ан» аьнна моттиг дагаиГІаш отделене кулгалхошца.

нов. Вагапов. Умалатовас хьаьлаччарца репорт делар пятилетке кхаь шера план кІеиаьлхьа.

1969 шера духьашца болха енача хана шин шу дахьхьар Сожаз тайп-тайпаре Байхаш деш. Цул тІехьаГІа шийна дІаГІалаьтта электросварщика говзал а кхаьрзаш цо. Шо ду говзалех дика ихийтта а ихийтта балха тІе бешка-дика толаш дика йолаелча токара говзал а кхаьрзаш цо. КарагІадьнчаьчь хоачачаьнна. Іеш ОаьмаГІ йоаГІаш хоа Сийлен Знак. Зайнидинна сийрийнарча школе иттлагІча классе дика дешаш я. Из чаьхьаьккхаьча ший БалхацІа айтха бувзаш. Цо дешдеш заведенеш заочно деше яха лерхІ цо.

ДІадахьа шера цунна аПар «Знак почета» яха орден. Иштта Сажи Зайнидиновне еннай «1975 шераРа ударникъ» яхен «Пятилетка хьона гаьрадеца» яхен ВЛКСМ ЦК шиЬ сийлен грамоташ. Ленински комсомолна XVIII съезда делегат йолаш хилар из.

СУРТА ТІА: электросварщица С. Умалатова.

Цифраш факташ

Нохч-ІІаьлгІий АССР-е хьаьлаьЬ. Доаьхьа ваьнна металлообработкан боккий промышленни предприятеш Республикан йолаелча ирчаГІа промышленни продукци ІІ. Продукци из цар арахецаш я.

* * *

Советски Іаьдал эттачул тІехьаьГІа. Доаьхьа ваьнна хинчиа, хьоа, боаьаме. ШаьшаьгьаьгІий ваьнний специализированний совхозаш колхозаш. Цуьнг цу ваьнучаьнна Республикан колхозашца совхозашкерен йоГІ-боаьхьаьнна ГІулаьхкаина боаьа керттера, производственни фондаГІ 900 миллийон гІаГІгІа-ча сомах ваьхьа хилар.

* * *

Республике хІаьнарча юкъе боаьаме а барзкІ эзар сийлаГІа тайп-тайпара трактераш, 5000 гІаГІга гуллоовой автомашинаш, 1300 соиГІа ЗІаьт чуьнга ваьнабаьаш.

* * *

Советски Іаьдал эттачул тІехьаьГІа. Нохч-ІІаьлгІий АССР-ца ІІаьлгІий ваьнна проГІрамма чаьхьаьхьаьгІа Советски Іаьдал эттачул тІехьаьГІа. Капитальни ложений юкъера ІІаьрах 6 миллиард соиГІа ваьнна.

* * *

Дуьхьал Сийлаьь-боккха Дай-мехка тІом чаьхьаьнна-чуьг-тІехьаьГІа. Цунна 1000 хьаьлаьЬ итт миллийн ваьнна-ІІаьрах итт чуьг моттиг ваьнна ніеаьнш.

* * *

Іалаьмате дохкийй хуьнчаьнна эшаьнна культурин Іаьдий даьхьа.

Сийлаьь-боккха Октябрьскеи революцин хьаьле Іаьхьагіа Нохч-ІІаьлгІийчеран ваьнна мера даьхьа образованин йоаьа социалистин. ХІаьта республике хьаьхьагІа ва ляьхерен даьхьхІа йоьхьера ваьнна 70 ваьнна соиГІа специалист.

* * *

Советски Іаьдал эттачул тІехьаьГІа республика ваьнарчу ойаьсхьаьте шоьаьаьнна дешнин бола лешархой 25-аьа дуьхьаГІа ваьнаьЬ. Шоьаьаьнна хьаьгаьрийн ваьнаьЬ-лаьрИ 30-аьа соиГІа дуьхьаГІа хиннеЬ.

* * *

Революцин хьаьле хьаьхьагІа республике йоаьаш а ваьнна ляьхерен даьхьхІа йоьа, ляьхерен дешаьа заведенеш. Бойдеш-ер ІІаьлгІий университет-а.

ХІаьта — волин а ши ВУЗ-ца 12 юкъера дешаьа заведенеш, 14 ІІаьлгІий университ.

* * *

Нохч-ІІаьлгІийчеран территори-ца тІа 1913 шера меррига а 21 лор мара ваьнар.

Республикаьчра городашкарча а ворташкарча а йоьхьа ІІаьлгІий итт больничийн ІІаьлгІийн 15-ца ваьнна ІІаьлгІийн 15-ца ваьнна ІІаьлгІийн 15-ца ваьнна

ГІАЛГІАЙ ЙОАЗОНХОЧОА ДЕННА СОВГІАТ

Дукха ха йоаццаш Москведа дика хоам хъалчаб вайта. Островский Николая цІеранІа «Советий Мелха ялоча ирдаш» яха ча девизагІа ВЛКСМ Центральни Комитето, СССР йоазонхой Союзоа «Молодая гвардия» яхаш ВЛКСМ ЦК хадатальдан ДІаскайкаьча Ерригсюзни литературни конкурса итогех «Дах иллин яха повесть яьрах Сийнан диплом тІэмаьлІ ГІалгІай йоазонхочоа Чахиев Сайнда.

ЦІн хезача советски йоазонхоех, комсомольскин издательствайн болхочоа, общественноста викалех латташ хинчаьнна конкурса жюре белгалдир ГІалгІа идейнин художественни чулоацаш боло произведенеш тІэхьхоллаьра конкурсо гІо дальгІа, коммунистически обществоца хьалъяра хьинаре кхъьаьгаш болаьча вай замаьнгеех болх ІоаргІта художественни произведенеш хьакхолла дукхеча авторашта кергІадьнеллера.

Конкурсе белгалъьяхха Чахиева поветь хетаьв я Дешен а парта а гІулаьмха бофрам боаццаш мутІаьхьа хиннача, Сийлахь-бокхкача Дай-мехка ТІеми тІа вай сийда вахар порадеш шовй синош Іодийкача наха.

С. ПАРЧИЕВ.

МОСКВА. Центральни телевидене мутІаьлаьн программай керттерча редакце цІейна хетаьв «Голубой огонек» кийчьаьлІ. Из программа бІаргаттургьеа телевизореллаьта шовй экраннаш тІа гахан. Передача режиссер — В. Черкасов, передача дІаьлаьн ваьнна, оператор — В. Костин.

СУРТА ТІА: «Голубой огонек» иллн оал Ибрагимо ваьнна.

В. СОЗИНОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

Йижарий Героевгіар

Уьх тІехьаьрча шерашка спорта тайп-тайпаьрча доаьхошка белгалда дика толамаш доаьх вайнаьхьа мехкарашца. Найна ховвш ма-хиллара, Москвеа ваьнна, концерташ, баскетболисташ, легкоателеташ, велосипедисташ, акробатаьш...

Хіаьта тахан дуьнца бесам гимнастикаьн-йижарех лаьца.

...Зала чу тІоаргІа йІайха хиллараьх кІаьрашъ хьаеллаьдагаьна хохийнгарча а. Ангелина Николаевнаьр цІаьхха бІарг кхиптар юстара латтача зІамитача йиначеьх.

— Шо хьанта хьежаш да? — хьаттар тренера А. Н. Филькинаьс.

Эха хетаьн вІаьпи бІаргаьхьажаш латтар бераш, «Ан-Іан дІахьаьдаш вай сийна даьхкаьл» яха ушта йолаш:

— Сонце Іаьлодана ловш-дац шо? — аьлар кьонча гимнастикаьн хьехьаьча:

— Да, — доацца жоп делар йиначеьх цІаьнна.

— Дале, хьачудоьна. Хьо йаргІаьчь вай шоана из мел ІоаргІа лов.

Эдле дІаьчудаьлча гІанда тІа Іо а хайна блокнот хьайІаьр Антонина Николаевнас.

Аламд, мишта и хьа тайп ЦІа? — Заремагаьхьа йиргаьр из.

— Героева. — жоп делар вонхо.

— Хіаьта хьа яр, оалаш шоллаьгІчунга вистхилар тренер.

— Со а я-кх Героева, — елаьнгар йиНГ.

— Хьона дехьа латтачуьн? — Тхо-м ерриган а я ГероевгІар. — аьлар йижарашца ваьнна боккхаьгІолчча Заремас.

Героева аьнна тайпан цІи цІе Дашел йаьхьча нийсса дуьхьала тренера Іотаьлгйар йижарий цІерашъ: Зарема, Фатима, Тамара, Радима, Зарета, Лиза...

Йиттта дІгІ шу хьалха Гроознерча «Динамо» стадионе йолча гимнастически секце цІаьнъеьлар йІах йиша. ЮхьхьаьгІе а дена уьх безгаьльлар цхьаьнца заняташ шоаш ца хуьлаш ца йо хинтташ хиллараьх, тренера шоашта Іомадеш йолаш моллаьгІа а упражненеш йиззя кареерашца тІетарца.

Хіаьта тахан царех хІараьр дика гІаьна йьнна хоргІа тІе. Къаьстта белгала толамаш дьхьа іокъеьрча школе 5-на классе дешан йолча Радимас. Боккъонца ала мегаргІа ший нийсархоел, ханал шийл боккхаГІолчча а дукхагІа іомалуш хьаБоаргІача а мехкарел а хьалха йьнна из гимнастикаьна. Дале а, юхьханца гІулаьхх ишта дацар. Цу хьаьвсьга Радимах хьаьхарча тренера А. Н. Филькинас дуьш:

— Хіанз а тамаш ю из цунах ишта дина гимнастика хиллараьх, Хіаьта аьлча йолаьлча хана кхьчьарна юкъе кхы ер ма-дийаьнна из белгалъьяхіа йиш йолаш хіаьнна. Цьхьаьнца, ший товгІаьл ланхъе гІерташ сона дага ца хиннача тайпара дукха кхъьаьгаш ГІадимас. Адаха из аамал я цу йиІІигіча спорте толамаш доахийтар.

Хіанз Героевгіар Іомабеш я СССР спорта мастер Иванова Татьяна Дмитриевна. Цо а доккхаьл деш йоах йижарий цІераш. Белгалданна доагІа, цар мисселл мара ца йьнна гимнастикаьнца кхоачашъе геттара хала йола іоацукхараьр яха заемерт Радимаси Фатимаси геттара цІена кхоачашъеллера.

ДІадахача шера юхьнг дІаьнаьнна ваьна ший хьалхара толамга кхьчьар Героева Радима. Хіетта Донецке кІоьнна мастераца іоькъе РСФСР хьалхара йІаьнна дІаййьхача турнире кхоаГІа йоттиг йьккхар цо, ший хьалхара разряд мара йоацІаьнс а. Цуа тІехьаГІа дешархой Спартакиада зачета долчу республикански лоьзаранна спорта мастераца юкъе іоолІаГІа йоттиг йьккхар цо, хІаьта хьалхара разряд йолча спортсменкаьнца юкъе хьалхара йоттиг йьккхар Фатимас.

Ер ду а берчаьте хилар Героевгіар йижарашта, къаьстта а Радимана. Дуьхьа ха йоацІаш Ленинск-Кузнецкий іхаьна городе СССР деларгІой Спартакиаде даьхьа лоаГІаш боло медаль а Спартакиада чемпионна цІи а йьккхар цо опорни прыжок йІаьрчаьнна йІаьнна йІаьнна кочачашъ.

Сийлахь-боккхача Октябра 61 шу дузуча таханарча дийнахьа а спортивни йІаьшка йІах цІаГІа яц Радима. Тахан из Ленинграде «Динамо» спортобщества Центральни Совета чемпионте даьхьа доацца и. Цунца цхьаьна іа тренера гимнастикаьн Дегтярева Ларисан Богосадзаева Таньшен.

Теша лоь, Радимас а цунн повхьоштаца а Нева тІаГІа городе дІаІхьоьл йолча цу турнирне а керда толамаш дахарца вай республикерча спорт еаьнг барагІа йхьІ цхьаьнца а хозахетар дергхиларх.

А. ИЗМАЙЛОВ.

ТІЕЙ дездеча деношка хургда

7-на ноябре

С. М. Кирова цІеранІа культурани салаІарен парк. 10.00. ЦІеча майда тІара ева радиопередача трансляци. 13.00. Мусыкальни эстрада. Духовой оркестра концерт. 15.00. Баьццара театр. Нохч-ГІалгІай паччахьалхен филармоне артистий концерт. 16.00. «Сийле хийла Октябра Дахьен!» яха кинофестиваль.

Октябрьски района культурани салаІарен парк. 10.00. Октября 61 шу дезарна ТІаьна дуьхьала ньйха саьхьардар. 10.00. «Революце байранка кІаІ» яха радиоконцерт. 12.00. Маьсоваш, іовзаш, викториначаш. 13.00. Нохч-ГІалгІай паччахьалхен филармоне симфонически оркестра концерт. 17.00. «Илле тІэмаьш тІа» яхача ансамбла концерт. 18.00 Революце хой бІаргучча пленда мировоззрени хьаьрча. Смирнеский, Ленинск, Расщепкинов, Дмитр Поляков, Гер Милев, Людмил Стоянов — берриг-газ-м бийца варгвш... Тепа хала да Советски Союза сийлахь-йоккхача культурица хадданна, бувзам лоаттабан бесдаре боларски прогрессивни литературен культурен, цу даьхьа журналистика а йолош, дегІаона хурьЛр аьтта.

Болгарски коммунистически партте чІоаргІа мах бен леладу Октября гІулаьха тІех прогрессивни еспайозоно деш дар. «Работническо дело» яха газет арадулца доладенна. Октябрьски революци котьлначул, хувцамаш дара боле ший ина до дІаьлекхачу тІехьаГІа. Газето хьинаре пропагандо еш хиннай Сийлахь-боккхача Октября идеинтен цунна карагІдаьнна-раштеч, коммунизмаГа бодача новкъа советски хьалхо йоккха историческни кІоталоаьнна.

Цу хана дена тха партийни, прогрессивни, социалистически еспайозоьз, массовни информаце социалистически средствашца хадданна ду наькъа мутІаьха йолаш хьайоаГІа. Октября гІулаьх, реальни социализмана карагІдаьнар. Советски Союза хьокхачи цун іоархІаьнн — тха газетийн журналийн, тха радион телевиденеи массе хаьна тоГьаьнстигера темаш мисвоаьнна. Дегаш айдена а боккхаьна безамца а дуьц цар советски сагах, сийлахь-боккхачу мехка коммунизм хьалъяра йолча опытах.

Тхона боккха лоархІаьн болаш хІама да Советски Союза массовни информаце средствашца цхьана гІулаьнхан леладер. Цун іоархІам боккха хилар хьахьоьх вай партийн мекканнен іончерча гІулаьхий кердача этапо-масс-се оагІоархьара йІаьш гарга гІерташ цхьана гІулаьхаш лелдешин хилар этапо. Пропаганда даьхье из гуш да советски газетий, телевидение, радио опыт ІомаарІца, цунца лаьхлу тха говзал.

Іалаьмате найдане хІама да болгарскин советски журналистаьнца юкъе мастчаста хуьлаш йолаш. Конгресаш, Советски массови информаце средствашца тхона ду вахара дуккха таймаш ихтедара, дегІаьна кергта, актуальни болча проблемашца, гІеркан ТІаберзабора боло хьоьхкам. «Правда» массеехи номерага е хьалха, Советски газеташца хьежача кхоачам да советски хьалхо парте хьалхлІенца ихоачашъеш йолча проблемашца, цу XXV съездоан БПСС ЦК Пленумашен оттадь дехьнаш мел хьаьгІа а ТІаГІаГІаьра а ЦІца хьаьвсьга ІоаьрІа. ХьаьгІа белгалдаьн. Из безам-ба са наха хьаьхьагама, политически, нравственни кхетам балара дехьнаш йаргІа уьттадеш хьаьр. Социалистически яьхьа, парте чурча вахара, идеологически аспекташ, дуьнен хьаьхьаьна юкъеьрча телатина деташ, куьлтура деташ дуьнара йоаьна «Правда» — опыт боккхача маьхе хІама да, дуккхача даьхье тхона пайдаьна а ю.

Ховвш да, керда общество хьалъеГІа — из аьтта процесс йовцаьнга. Тхона ийлоу обстиввн: хьалоаш, ийлеш ларцаьхара явленеш, масала, хІаьна а, дуьнца тайпара тоаеннаьн, дисциплина, кхъьаьнан ваьштІехьбоккхача а наьха сакхетаме а. Тхона а, болгарашца а из актуальни проблема я. Цудухьа тхоаьтта болча хІама тхо тхоаьнна масс хьаллоацаш хиларн гу тхона массовни информаЦей советски средствашца ненастчаьнна критически материалий майралхи партийни принципиальностехи.

Болгарски халхьаьга исторически ярца іохьа-ІІ дукха хана дена советски халхьаьца хьалъеГІа йІаьнна. Цунца І